

prvi način, dakle: *Jādrān, Jādrānsko mōre*, pa drugi način postaje već dobroano stilski obilježen.

Božidar Finka

O VRSTAMA ŽIČARA

Ing. Ivan Pelz iz Zagreba, čitatelj veoma zainteresiran za jezična pitanja, poslao nam je nekoliko dopisa, a među ostalim i ovaj:

Još dok sam radio na republičkom Pravilniku o žičarama, nametala mi se dilema kako nazvati skijašku žičaru (njem. Schischlepplift) koju Slovenci zovu „vlečnica”. Iz slovenskoga naziva izveden je i već u priličnoj uporabi hrvatski naziv „vučnica”, ali u nekim „materijalima” pojavljuje se i naziv „vučara”. Zanima me koji je izraz jezično pravilniji: vučnica ili vučara.

A kakav naziv da usvojimo mjesto slovenskoga „sedežnica” (njem. Sesselift)? Da li da prihvatimo slovenski naziv, koji se kod nas već prilično udomaćio (a zašto i ne bi, kraj tolikoga mnoštva turskih i ruskih riječi!?) ili izmisliti i upotrebljavati hrvatski izraz, npr. „sjedaćica”? Što savjetujete?

Gotovo istodobno, nezavisno od toga pitanja, stigao nam je dopis drugoga čitatelja u kojem se on pozabavio istim problemom. On u načelu prihvaća i naziv *vučnica*, ali kaže da je za sve žičare karakteristično da vuku pa misli da bi bilo dobro da se potraže bolji nazivi.

Budući da je za slov. *vlečnicu* (njem. Schlepplift, eng. skilift, fr. remonte-pente) glavno obilježje što skijaši stoje, to za taj pojam predlaže naziv *stojnica*. Za slov. *sedežnica* (njem. Sessellift, eng. chairlift, fr. télésiège, tal. seggiovia),

gdje skijaši i drugi putnici sjede, predlaže *sjednica*. Kako je svjestan da su obje riječi već zaposlene u jeziku i da im je to smetnja da se prihvate u novim značenjima, predlaže za prvu *stajaljka*, a za drugu *sjedaljka*.

Kako je naziv *žičara* obilježen žicom kao zajedničkim obilježjem, ne treba smetati što je žičara koja skijaše samo vuče nazvana *vučnica*. Kako praksa pokazuje, taj je naziv već prilično proširen pa mislim da nije potrebno tražiti drugu zamjenu niti upotrebljavati *ski-lift* kako se to katkad još čini.

Ne čini mi se točnom tvrdnja da je naziv *sedežnica* u nas već prilično udomaćen jer već dugo skupljam primjere, a *sedežnicu* u slobodnoj upotrebi nisam primijetio, zapazio sam samo jednom atributni naziv *sjedaća žičara* i jednom opisno: *žičara sa slobodnim sjedalima*. Slovenski naziv samo jekaviziran, *sjedežnica*, ne možemo prihvatiti jer jasno pokazuje da pripada drugom jezičnom sustavu, a ponašeno u *sjednica* nema tvorbenoga uzora, iako je u načelu i praktično prihvatljiv naziv. Po sustavu je *sjedaćica*, kako predlaže I. Pelz, ili *sjedaljka*, kao što se predlaže u spomenutom dopisu. Dakako ako se to komu ne sviđa, nema zapreke da traži još bolji naziv jer sigurno nisu iskorištene sve jezične mogućnosti.

Sam I. Pelz u jednom drugom pismu kaže da su mu za *sedežnicu* došle na um još ove mogućnosti: *sjedaćnica, sjedalnica, sjedalara, stoličnica, stoličara*.

Ni nazivu *vučara* nema jezičnih prigovora, ali kako je već zaostao za vučnicom, može se upotrijebiti za posebnu vrstu žičara, npr. za žičaru koja vuče balvane.

S. B.